

การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง

Internal Control in Accordance with the COSO Framework and Risk Management Affecting the Performance of Government Personnel in the Lower North

เบญญาภา วงศ์ทองแก้ว^{1*} และพรณทิพย์ อย่างกลั่น²
Benyapha Wongkongkaew^{1*} and Phanthip Yangklan²

¹นักศึกษา ปริญญาโท สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²อาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹Master Student of Accountancy Sripatum University

²Lecturer from the Faculty of Accountancy Sripatum University

*Corresponding Author Email: nongning009@gmail.com

Received: 8 June 2023

Revised: 5 July 2023

Accepted: 6 July 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 400 คน ที่ได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) และพบว่า การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ 1) บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม และการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม และการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 3) การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า คือ ด้านการติดตามและการประเมินผล 4) ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร และ 5) การปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับ คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามและการประเมินผล ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน, หน่วยงานของรัฐ

Abstract

This Research Consists Purposes were A Study the Framework of Internal Control (COSO) and Risk Management that Affects the Needs of Everyone in the lower North. Quantitative Research tools Include Open-Ended and Closed-Ended Questionnaires A total of 400 Subjects were Calculated Using the Taro Yamane (1973) Formula at a 95% Confidence level. Sampling Random Data analysis uses Descriptive Statistics Consisting of Percentage, Mean, Standard Deviation and Inferential Statistics to Analyze Pearson's Correlation Coefficient and

Multiple Regression Analysis. The Results of the Data Analysis Showed that the Results of the Data Analysis Showed that Internal Control in Accordance with the COSO Framework Affects the Performance of Government Personnel in the Lower North. Overall, to a Large Extent ($\bar{x} = 4.00$). The hypothesis test Results Showed that Internal Control in Accordance with the COSO Framework and Risk Management had a Positive Impact on the Performance of Government Personnel, as Follows 1) Achieve the Objectives of the Organization. It was Found that in terms of Control Environment and Control Activities and Strategic risk Management. 2) Speed of timelines, it was Found that Control Activities and Strategic Risk Management. 3) Efficient use of Resources. 4) Reliability of Financial Reports It was Found that the Control Environment, Risk Assessment, and Information and Communication aspects in the Organization. 5) Compliance with laws and Regulations. It Positively Affects the Performance of Government agency Personnel. Statistically Significant at levels of 0.01 and 0.05

Keywords: Internal Control, Performance, Government Agencies

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดส่งผลให้ระบบราชการไทยในปัจจุบันเกิดการปฏิรูประบบการปฏิบัติงานใหม่ให้ทันสมัย รวมถึงการกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่ ระบบการควบคุมภายในจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ถูกนำมาช่วยในการบริหารจัดการงานในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สิน ดูแลการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง เหมาะสม มีการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร, 2562) ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2505 กำหนดให้ส่วนราชการ เจ้าของงบประมาณที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม แต่งตั้งข้าราชการอย่างน้อย 1 คน หรือหลายคนให้เป็น “ผู้ตรวจสอบภายใน” ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในส่วนราชการ โดยทำหน้าที่ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินและตรวจสอบการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ และให้มีการรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2519 คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดให้ส่วนราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เทียบเท่า รวมถึงจังหวัดต่าง ๆ มีตำแหน่งอัตรากำลังเพื่อทำหน้าที่เป็น “ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ” (จันทนา สาขากร และศิลปพร ศรีจันทพร, 2564) ฉะนั้น เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีแนวทางในการกำหนดระบบการควบคุมภายในของตนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติการงานการควบคุมภายในหน่วยงานของรัฐ โดยประยุกต์จากระบบการควบคุมภายในของ “The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO)” ซึ่งเป็นระบบการควบคุมภายในที่ครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการบริหารงาน และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร, 2562)

จังหวัดกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 9 จังหวัด คือ จังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย กำแพงเพชร ตาก พิจิตร นครสวรรค์ และอุทัยธานี ลักษณะพิเศษของพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเป็นจุดตัดของระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor: NSEC) กับระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) และมีระเบียงเศรษฐกิจ (Luangprabang - Indochina - Mawlamyine Economic Corridor: LIMEC) ที่สามารถเชื่อมโยงความร่วมมือภายในประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ในนาม BIMSTEC และประเทศที่มีศักยภาพในด้านการค้าการลงทุน การศึกษา การสาธารณสุข การเกษตร และการท่องเที่ยว และมีโครงข่ายโลจิสติกส์หรือระบบขนส่งสินค้าทางบก ทางน้ำ

และทางราง โครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับภูมิภาคอาเซียน (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1, 2565, น.1; สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดกำแพงเพชร, 2565, น.1) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลเพื่อพัฒนาประเทศในหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดแผนงานและโครงการเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ซึ่งแผนการพัฒนาในแต่ละโครงการกิจกรรมต้องมีการใช้เงินงบประมาณแผ่นดินในการขับเคลื่อน เพื่อให้การขออนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละโครงการมีความโปร่งใส เป็นไปตามกฎระเบียบ กระบวนการคลัง จึงได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจัดตั้งหน่วยตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐขึ้น เพื่อป้องกันการทุจริตในทุกรูปแบบ

ดังนั้น ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่องการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ(COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะนำไปสู่แนวทางปฏิบัติด้านการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและรูปแบบการปฏิบัติงานภายในองค์กร ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย 1) ส่วนราชการ 2) รัฐวิสาหกิจ 3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ 4) องค์กรมหาชน 5) ทูตหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนด กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง (กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2562; กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ใช้มาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงภายในหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติการอยู่ในปัจจุบัน ใช้มาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติการอยู่ในปัจจุบัน ใช้มาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่น ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) โดยแบบสอบถามได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการวัดคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นกับองค์ประกอบที่ต้องการวัดอย่างมีประสิทธิภาพ (Waianer, H.& Braun, H. I, 1988)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (1973)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การศึกษาการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลได้ตามตารางที่ 1-5 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐเป็นรายด้าน

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) รายด้าน			
ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	3.95	0.77	มาก
ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.89	0.80	มาก
ด้านกิจกรรมการควบคุม	3.85	0.79	มาก
ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารภายในองค์กร	3.77	0.81	มาก
ด้านการติดตามและประเมินผล	3.86	0.85	มาก
รวม	3.86	0.80	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ เป็นรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, $SD=0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ($\bar{x} = 3.95$, $SD=0.77$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{x} = 3.89$, $SD=0.80$) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{x} = 3.86$, $SD=0.85$) ด้านกิจกรรมการควบคุม ($\bar{x} = 3.85$, $SD=0.79$) และน้อยที่สุด คือ ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารภายในองค์กร ($\bar{x} = 3.77$, $SD=0.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ เป็นรายด้าน

รายการ	$\bar{x}$	(S.D.)	ระดับความคิดเห็น
การจัดการความเสี่ยง รายด้าน			
ด้านกลยุทธ์	3.77	0.87	มาก
ด้านการดำเนินงาน	3.86	0.78	มาก
ด้านการเงิน	3.95	0.84	มาก
รวม	3.86	0.83	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ เป็นรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.86$, $SD=0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐมากที่สุด คือ ด้านการเงิน ($\bar{x}= 3.95$, $SD=0.84$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{x}= 3.86$, $SD=0.78$) และด้านกลยุทธ์ ($\bar{x}= 3.77$, $SD=0.77$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ(COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ เป็นรายด้าน

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	(S.D.)	ระดับความคิดเห็น
บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร	3.75	0.80	มาก
ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา	4.15	0.81	มาก
การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	3.86	0.84	มาก
ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน	4.31	0.83	มาก
การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ	3.93	0.79	มาก
รวม	4.00	0.84	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ(COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ เป็นรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.00$, $SD=0.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐมากที่สุด คือ ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ($\bar{x}= 4.31$, $SD=0.83$) รองลงมา คือ ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา ($\bar{x}= 4.15$, $SD=0.77$) และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ 0.79 ($\bar{x}= 3.93$, $SD=0.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

ตัวแปร	ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	ด้านการประเมินความเสี่ยง	ด้านกิจกรรมการควบคุม	ด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร	ด้านการติดตามและประเมินผล	ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	ความเสี่ยงด้านการเงิน
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	1							

ด้านการประเมินความเสี่ยง	.062	1						
ด้านกิจกรรมการควบคุม	.042	.114*	1					
ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	.093	.137**	.161**	1				
ด้านการติดตามและประเมินผล	.138**	.004	.172**	.325**	1			
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	-.011	-	.160**	-.075	.168**	1		
		.131**						
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	.105*	.036	.094	.147**	.262**	.118*	1	
ความเสี่ยงด้านการเงิน	.021	-.010	-.029	-.001	.229**	.136**	.087	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมพบว่า ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร ด้านการติดตามและประเมินผล การจัดการความเสี่ยงด้าน กลยุทธ์ การจัดการความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และการจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐส่งผลเชิงบวกให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมีความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา ทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ(COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.297a	.088	.070	.42199	.088	4.744	8	391	.000	1.905
2	.333a	.111	.092	.46156	.111	6.076	8	391	.000	2.184
3	.215a	.046	.027	.47626	.046	.2361	8	391	.017	1.7776
4	.279a	.078	.059	.41573	.078	4.118	8	391	.000	1.946

5	.221 a	.049	.030	.51046	.049	2.519	8	391	.011	2.490
---	-----------	------	------	--------	------	-------	---	-----	------	-------

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง พบว่า การแปรผันของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (R เท่ากับ .297) ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา (R เท่ากับ .333) การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (R เท่ากับ .215) ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (R เท่ากับ .297) การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ (R เท่ากับ .221) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยค่า Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามแนวคิดของโคโซ(COSO) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง พบว่า สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารภายในองค์กร และการติดตามและประเมินผล ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 อีกทั้ง การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง พบว่า การจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน การจัดการความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน และการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ(COSO) และการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านกิจกรรมการควบคุม การจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ คือ บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับอมรรรัตน์ โคบุตร (2563) ได้วิจัยเรื่องการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการ ควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับบริศห์ซาร์ก ชดช้อย และคณะ (2564) วิจัยเรื่องระบบการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การสอบบัญชีในมุมมองของผู้ตรวจสอบบัญชีและรับรองบัญชีในประเทศไทย และยังสอดคล้องกับอัฐวรรณ ทะสวดก (2562) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่: กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา พบว่า ด้านกิจกรรมการควบคุม และการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ ความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา

อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับธัญวรรณ ทะสดวง (2562) ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่: กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3. การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้านการติดตามและการประเมินผล ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่าปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับกิตติยา จิตต์อาจหาญ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

4. การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กรส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่า ระบบการควบคุมภายในที่ดีด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสารและด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และทำให้งบการเงินขององค์กรเกิดความน่าเชื่อถือต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับราวุธ ดวงจันทร์ และฐิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์ (2561) Barber, Goodman and Goh (2010) และ Hasnclly and Yusuf (2012)

5. การควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ การปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับ พบว่า ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามและการประเมินผล ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ การปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับธัญวรรณ ทะสดวง (2562) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่: กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรอิสระตัวแปรตาม จะเห็นได้ว่าหน่วยงานของรัฐที่นำระบบการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยง เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานภายในองค์กรนั้น ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานของรัฐ ระบบการควบคุมภายในถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สินของหน่วยงาน ช่วยในการควบคุมและการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่องานมากที่สุด อันจะช่วยทำให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม มีการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) แสดงให้เห็นได้ว่าการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร ด้านการติดตามและประเมินผล และการจัดการความเสี่ยง ส่งผลเชิงบวกให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร มีความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ามากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยหลักการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) และการจัดการความเสี่ยงส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพใดที่ส่งผลเชิงบวกในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ ทำให้การทำงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร มีความรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ มีการจัดการและการกำกับดูแลที่ดี

2. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ควรมีการนำแนวคิด ทฤษฎี หรือแนวทางปฏิบัติอื่น ๆ มาปรับใช้กับหน่วยงาน/องค์กร เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของการควบคุมภายใน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างยั่งยืนต่อไป

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการนำระบบการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของโคโซ (COSO) มาใช้ในการบริหารจัดการ การดำเนินงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานเอกชน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์ และ ดร.พรณทิพย์ อย่างกลั่น อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ตลอดจน ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา จิตต์อาจหาญ. (2560). *ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน*. (งานค้นคว้าอิสระชั้นมหาบัณฑิต). คณะบัญชี กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จันทนา สาขากุศล และศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2564). *การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.
- ธัญวรรณ ทะสวด. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีบัณฑิต). คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กริศท์ชากร ชดช้อย, ขวัญหทัย ใจเปี่ยม และอาทิตย์ สุขเสน. (2564). *ระบบการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การสอบบัญชีในมุมมองของผู้ตรวจสอบบัญชีและรับรองบัญชีในประเทศไทย*. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(1), 139–154.
- สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดกำแพงเพชร. (2565). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พ.ศ. 2566 – 2570*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566, จาก <https://kamphaengphet.industry.go.th/th/northern-region-2>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังและสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง. (2562). *คู่มือการควบคุมภายใน 2562*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566, จาก <https://psdg.mof.go.th/th/view/attachment/file/3134393533>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *ร่างกรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566-2570*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม

- 2566, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11684&filename=index.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1. (2565). *แผนปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2566, จาก <http://www.osmnorth-s1.moi.go.th/>
- อมรรัตน์ โคบุตร. (2563). การควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 7(9), 289-299.
- Barber, N., Goodman, R. J., & Goh, B. K. (2011). Restaurant consumers repeat patronage: A service quality concern. *International Journal of Hospitality Management*, 30(2), 329-336.
- Hasnally, & Yusuf, E. (2012). Analysis of market-based approach on the customer value and customer satisfaction and its implication on customer loyalty of organic products in Indonesia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 40(5), 86-93.
- Yamane Taro. (1973). *Statistic: An introductory and lysis*. (2nd/ed). New York: Harpar and row.
- Wainer, H. & Braun, H. I. (1988). *Test Validity*. Hilldale: NJ: Lawrence Earlbaum Associates.